

Grenseløs Kjærlighet – Norsk organisasjon for familiegjenforening
Postboks 1081
1705 Sarpsborg

15 JAN 2013

Strömstad, 8. januar 2013

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep.

0030 OSLO

Høringsuttalelse – forslag til endringer i utlendingsforskriften §§ 10-8 og 10-9 (heving av underholdskravet mv.)

Vi viser til departementets høringsbrev av 9. oktober 2012 samt departementets svar på henvendelse om høringsinnspill av 16. november 2012.

Grenseløs kjærlighet – Norsk organisasjon for familiegjenforening, støtter ikke forslaget om å øke inntektskravet for familiegjenforening. Vi stiller oss også negative til forslaget om å skille mellom familieetablering og familiegjenforening.

Vi mener at kravet om tidligere inntekt bør fjernes og at kravet til fremtidig inntekt bør senkes. I tillegg bør adgangen til å gjøre unntak fra inntektskravet gjøres videre. Midlertidige ytelser som arbeidsavklaringspenger bør kunne regnes som inntekt.

UDI har rapportert om at dagens regelverk har virket unødig rigid. Denne tilbakemeldingen kom UDI med før inntektskravet ble øket til dagens krav som er på 242 440 kr.

Grenseløs kjærlighet representerer personer som er berørte i familiegjenforeningssaker i Norge. En stor andel av våre medlemmer har fått avslag på grunn av at de ikke fyller inntektskravet. Det samsvarer med UDIs tall som viser at brorparten av avslagene som blir gitt i søknader om familiegjenforening er begrunnet i manglende oppfylt inntektskrav.

Vi er enige i at hovedregelen bør være at man skal kunne forsørge seg selv når man henter ektefelle/partner til Norge, men at dagens regelverk og praksis er for strengt, og at mulighetene til å gjøre unntak er for få og for snevre.

De som rammes hardest av det strenge inntektskravet er blant annet de som er kronisk syke eller av andre grunner ikke kan jobbe. De er i mange tilfeller avskåret fra å søke familiegjenforening. I tilfeller hvor den norske referansepersonen er sikret støtte i form av for eksempel arbeidsavklaringspenger bør dette kunne regnes som inntekt.

Regelverket slår også urimelig ut i saker hvor den norske referansepersonen har jobbet i utlandet. Få land i verden har det samme inntektsnivået som Norge, og mange vil derfor ikke ha tjent nok til å fylle inntektskravet selv om de har hatt en godt betalt jobb i utlandet. Her bør det være en vid adgang til å gjøre unntak.

Studenter er også en gruppe som ofte har problemer med å få familiegjenforening etter endt studie. Vi har medlemmer som rapporterer om at det ikke gjøres unntak for eksempel i tilfeller hvor man har tatt

90 studiepoeng ett år, for så å ta 30 studiepoeng neste år. Man vil i det tilfellet ikke komme inn under unntaksregelen selv om man har riktig studieprogresjon. Vi har også flere medlemmer som har blitt syke i studietiden og derfor ikke har fullført 60 studiepoeng siste år. Heller ikke her gjøres det unntak. Det viser at regelverk og praksis er for firkantet, og at det i større grad bør kunne gjøres unntak.

Når det gjelder kravet om tidligere inntekt mener vi at det bør fjernes. Norge er så vidt vi vet det eneste landet i Europa som har et slikt krav.

Vår erfaring viser at det er svært mange som både har evne og vilje til å forsørge seg selv og familien sin, men som likevel rammes av kravet om tidligere inntekt. I de fleste tilfeller vil man ikke ha andre muligheter enn å være et år fra hverandre og jobbe før man søker om familiegjenforening. I tillegg må man vente på selvangivelsen for å kunne dokumentere inntekten. Vi stiller oss positive til forslaget om å dokumentere inntekt på andre måter enn kun ved selvangivelse eller ligning.

Vi mener også at kravet om å ikke ha mottatt sosial støtte det siste året er overflødig og bør fjernes. At man midlertidig har hatt et behov for hjelp trenger ikke bety noe for nåtidens forsørgerevne. Vi ser mange familier som har evne og vilje til å forsørge seg selv som likevel får store økonomiske problemer på grunn av at de blir ufrivillig atskilt av utlendingslovgivningen. Man har ikke rett på ekstra støtte som for eksempel utvidet barnetrygd og overgangsstønad selv når man venter på å gjenoppta et samliv, selv om man i praksis er aleneforsørger. I mange av de tilfellene vi ser hvor man har måttet gå til det skritt å søke om sosialhjelp, vil det kunne vært unngått om familien fikk leve samlet.

Grenseløs kjærlighet etterlyser på vegne av våre medlemmer mer forskning på hvilke følger en ufrivillig separasjon har på mennesker som ikke får innvilget familiegjenforening – spesielt hvordan dette påvirker barna.

Vår erfaring viser at en ufrivillig separasjon av familien har store konsekvenser for de det gjelder. Vi får tilbakemeldinger fra medlemmene om at dette medfører store problemer, som gir seg utslag både psykisk og somatisk. Spesielt er det en påkjenning for barna som blir adskilt fra en av foreldrene. Dette viser også at det i langt større grad bør kunne gjøres unntak i saker hvor barn er berørt.

Unntak på grunn av særlig sterke menneskelige hensyn

De tilbakemeldinger Grenseløs kjærlighet får fra medlemmene tyder på at unntaksregelen praktiseres for strengt, og at regelen vil få virkning i færre saker enn vi hadde håpet.

I saker som omfatter barn ønsker vi en endring hvor hensynet til barnets beste tillegges større vekt. Vi ønsker at hensynet til barnets beste alltid skal veie tyngre enn innvandringspolitiske hensyn, også når det gjelder vurderingen av unntak fra inntektskravet.

Skillet mellom familiegjenforening og familieetablering

Det fremstår som uklart for oss hvor grensen skal gå mellom familiegjenforening og familieetablering og vi støtter ikke et forslag om å dele opp søknadene i disse to kategoriene.

EØS

Grenseløs kjærlighet mener at vi bør se hen til EØS-regelverket og kravene som stilles til medfølgende familiemedlemmer av EØS-borgere. Hovedregelen er her at man skal kunne forsørge seg selv og sin familie.

EØS-borgere som benytter sin rett til fri bevegelighet i EØS-landene har ikke rett på noen som helst form for sosialhjelp i starten av oppholdet. Når de har jobbet en tid i Norge har de lik rett på for eksempel arbeidsledighetstrygd som norske borgere. Om man blir ufrivillig arbeidsledig opp mot seks måneder beholder man sine rettigheter, men etter det kan myndighetene vurdere om tillatelsen skal tilbaketrekkes. Man har også rett på sosial støtte om man kommer i en vanskelig periode. Om behovet for sosialstøtte eller arbeidsledighetstrygd er et midlertidig problem, skal myndighetene ikke tilbakekalle en tillatelse. Hovedregelen er at man ikke skal bli en urimelig byrde for samfunnet.

I saker som er omfattet av EØS-regelverket er som sagt hovedregelen at familien skal kunne forsørge seg selv uten hjelp fra myndighetene i landet de bor i. Alle midler familien rår over kan regnes med. Om tredjelandsborgeren har jobb vil også denne inntekten regnes med, og det kan også tas hensyn til om familien har oppsparte midler, om andre stiller økonomisk garanti for familien osv.

Vi mener at denne modellen er rettferdig og at den fremmer formålet om at familier som søker gjenforening ikke skal være en byrde for samfunnet.

Vi mener også at når familier raskt blir gjenforent og får mulighet til å komme seg ut i arbeid så raskt som mulig, vil det gjøre det lettere for tredjelandsborgeren å integrere seg i samfunnet.

Ulik virkning av underholdskravet for kvinner og menn

Tallmateriale fra UDI viser at avslagsfrekvensen i familieinnvandringsaker med kvinnelig referanseperson er nesten dobbelt så høy som i saker hvor referansepersonen er mann.

Det nasjonale lovverket har i praksis et inntektskrav som strekker seg over tre konsekutive år, ettersom referansepersonen må dokumentere inntekt for foregående år, søknadsåret samt sannsynliggjøre at inntekten kan opprettholdes i fremtiden.

Det er fortsatt slik i Norge at kvinner tjener mindre enn menn. Kvinner har også svakere tilknytning til arbeidsmarkedet, spesielt gjelder dette for yngre kvinner som får barn og tar foreldrepermisjon. Mange kvinner arbeider i sektorer der det er vanskelig å få heltidsstillinger, og blir nødt til å basere seg på flere mindre stillinger og ekstravakter. Dette gir ofte som utslag at det blir vanskelig å dokumentere at inntektskravet kan oppfylles i fremtiden.

Grenseløs kjærlighet erfarer også at mange par venter barn før søknad om familieinnvandring med ektefellen er innlevert eller avgjort. I slike tilfeller blir kvinner ofte nødt til å forsøke å oppfylle inntektskravet gjennom svangerskapet og permisjonstiden samt barnets første leveår. Det kan være vanskelig av ulike årsaker, som f.eks manglende barnepass. I tilsvarende saker med mannlig referanseperson befinner søker seg ofte i sitt hjemland, mens referansepersonen kan arbeide på vanlig måte, uten avbrekk og redusert inntekt.

Vi mener at ved å fjerne kravet om tidligere inntekt samt å senke inntektskravet vil bidra til å utjevne de store forskjellene vi ser her. Den samme effekten vil vi også se dersom adgangen til å gjøre unntak blir videre.

I tillegg mener vi at ved å også legge inntekten til ektefelle/partner til grunn i vurderingen, vil vi oppnå samme effekt. EØS-modellen er et godt eksempel på et regelverk som er fleksibelt nok til å utjevne forskjellen mellom kvinnelige og mannlige søkere.

Tvangsekteskap

Et av formålene med inntektskravet er å motarbeide tvangsekteskap. I følge tall som UDI la frem på seminar om familieinnvandring våren 2012, avdekket de 10 tvangsekteskap i året som hadde gått. Vi har ikke sett dokumentasjon som viser at inntektskravet har noen effekt i å hindre tvangsekteskap, og mener at man bør finne andre midler for å bekjempe dette problemet.

Vennlig hilsen,

Frid A. Gaare
leder

Grenseløs kjærighet - Norsk organisasjon for familiegjenforening